

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
FAKULTA STROJNÍ**

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Informační systémy ve státní správě a systémové integrace

Ing. Roman Danel, Ph.D.

Ostrava 2013

© Ing. Roman Danel, Ph.D.

© Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava

ISBN 978-80-248-3051-3

Tento studijní materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu (ESF) a rozpočtu České republiky v rámci řešení projektu: CZ.1.07/2.2.00/15.0463, MODERNIZACE VÝUKOVÝCH MATERIÁLŮ A DIDAKTICKÝCH METOD

OBSAH

1	INFORMAČNÍ SYSTÉMY VE STÁTNÍ SPRÁVĚ A SYSTÉMOVÉ INTEGRACE.....	3
1.1	Informační systémy ve státní správě a systémové integrace	4
1.2	Informační strategie ČR	4
1.3	Česká republika - legislativa	4
1.4	Příklady IS ve státní správě.....	5
1.5	Systémová integrace	7
2	KONTROLNÍ OTÁZKY.....	9
3	POUŽITÁ LITERATURA.....	10

1 INFORMAČNÍ SYSTÉMY VE STÁTNÍ SPRÁVĚ A SYSTÉMOVÁ INTEGRACE

OBSAH KAPITOLY:

Informační systémy ve státní správě a systémová integrace

Informační strategie ČR

Česká republika - legislativa

Příklady IS ve státní správě

Systémová integrace

MOTIVACE:

V této kapitole se seznámíte se specifiky informačních systémů ve státní správě. Dozvíte se, jaká existuje základní legislativa týkající se IS ve státní správě a jaké iniciativy realizovala vláda České republiky pro podporu elektronizace státní správy.

V druhé části kapitoly se naučíte, čím se zabývá systémová integrace, kdo je to systémový integrátor, jaké jsou rizika a úrovně systémové integrace.

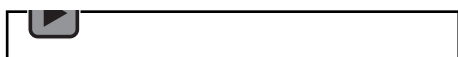
1.1 INFORMAČNÍ SYSTÉMY VE STÁTNÍ SPRÁVĚ A SYSTÉMOVÉ INTEGRACE

Informační systémy ve státní a veřejné správě mají oproti komerční sféře dvě **specifika**:

- Tvorba IS je ovlivněna nutností dodržovat platnou legislativu (povinnost splňovat všechny podmínky dané platnými zákony a vyhláškami)
- Vliv politické situace - po změně vedení státních a veřejných orgánů může dojít k změně pohledu vedení na strategii IS/ICT

Audio 1.1

1.2 INFORMAČNÍ STRATEGIE ČR

Na Lisabonském summitu Evropské rady v roce 2000 byl schválen strategický cíl přeměny Evropské unie do roku 2010 v nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomiku (i2010). Tato iniciativa má vést k rozšíření konkurenceschopného digitálního hospodářství.

V roce 2001 se ČR připojila k akčnímu plánu eEurope+ 2003 a následně i k iniciativě i2010 („evropská informační společnost pro růst a zaměstnanost“).

1.3 ČESKÁ REPUBLIKA - LEGISLATIVA

- 11. 1996 byl zřízen Úřad pro státní informační systém (ÚSIS), který převzal kompetence dřívějšího Ministerstva hospodářství v oblasti státního informačního systému
- říjen 1998 – vzniká Rada vlády pro státní informační politiku
- 2000 - vstoupil v platnost Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy
- Telekomunikace: 1. července 2000 nabyl účinnosti Zákon č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích, Český telekomunikační úřad se tak stal samostatným správním úřadem v působnosti vlády České republiky (dříve spadl pod Ministerstvo hospodářství a později pod Ministerstvo dopravy a spojů)
- Zákon č. 106/1999 Sb., o **svobodném přístupu k informacím**
- Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách
- Zákon č. 227/2000 Sb., o **elektronickém podpisu**
- Ministerstvo informatiky (2003-2007)

1.3.1 Ministerstvo informatiky - zákony

- Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy
- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích
- Novela 23. března 2006 (61/2006 Sb., přenáší do českého právního řádu směrnici Evropského parlamentu) - zdůrazňuje upřednostňování elektronické komunikace při práci úřadů
- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích (převádí do českého právního řádu regulační rámec EU)

- Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti - upravuje odpovědnost, práva a povinnosti osob, které poskytují služby informační společnosti a šíří obchodní sdělení

1.3.2 Dokument e-Česko 2006

Státní informační a komunikační politika (dokument e-Česko 2006) - strategický dokument vlády ČR v oblasti rozvoje informační společnosti.

Prioritní cíle:

- dostupné a bezpečné komunikační služby,
- informační vzdělanost,
- moderní veřejné služby on-line,
- dynamické prostředí pro elektronické podnikání.

1.3.3 Národní politika pro vysokorychlostní internet

26.1.2005 schválila vláda ČR (usnesení č. 105) podle návrhu Ministerstva informatiky „Národní politiku pro vysokorychlostní přístup“ s cílem zabezpečit pro léta 2006 - 2010 dotační titul pro rozvoj vysokorychlostního přístupu k internetu v objemu odpovídajícím 1% výnosu z privatizace Českého Telecomu.

1.3.4 Národní program počítačové gramotnosti (NPPG)

- Zahájen v únoru 2003
- Dotace na kurzy

1.3.5 Národní strategie informační bezpečnosti (NSIB)

- Navazuje na dokument Bezpečnostní strategie ČR (schválen vládou 10. prosince 2003)
- Stanovuje odpovědnost za informační bezpečnost

1.3.6 Program internetizace knihoven (PIK)

Závazek ČR k podpoře využití informačních technologií pro ochranu a zpřístupnění kulturního dědictví ze sbírek archivů, knihoven a muzeí.

1.3.7 Portál veřejné správy

- legislativně ukotven Zákonem č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy jako elektronická brána do úředního světa
- <http://www.portal.gov.cz>
- část informační a část elektronických podání (transakční)
- aplikace Adresář, Zákony, Životní situace

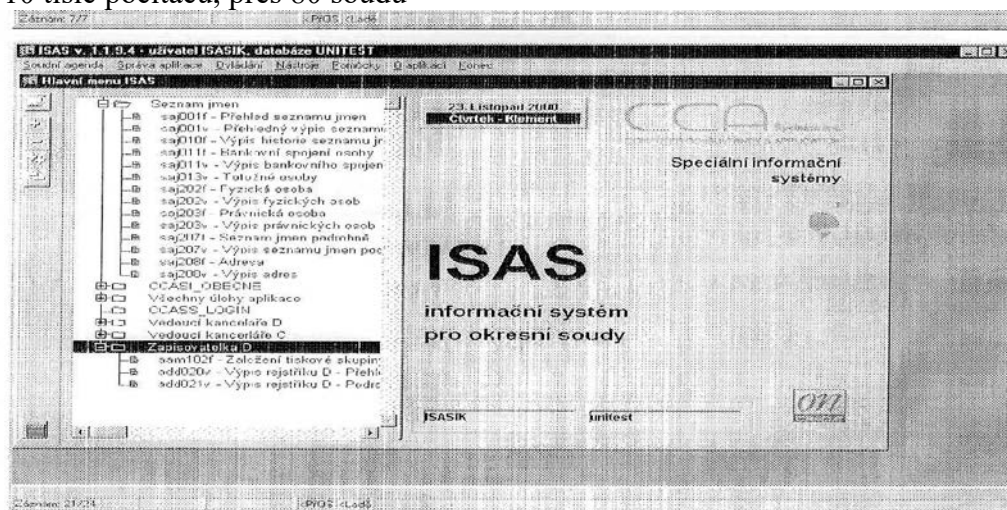
1.4 PŘÍKLADY IS VE STÁTNÍ SPRÁVĚ

1.4.1 ISAS – IS pro soudy

- údaje o jednotlivých spisech, účastnících řízení a jejich adresách, soudních jednáních a vydaných rozhodnutích, jakož i dokumenty vztahující se k jednotlivým řízením
- Centrální evidence stíhaných osob
- 1994- 98, Oracle

- 10 tisíc počítačů, přes 80 soudů

Obr. 14.1 Screenshot z programu ISAS

- Další IS v justici
- Rejstřík trestů
- Portál resortu justice (<http://www.justice.cz>)
- Krajské soudy
 - o IS vrchních a krajských soudů (ISVKS), 2002
 - o IS obchodních rejstříků (ISOR), 1991
 - o IS agendy konkursů (ISKONK)
- ISNS – informační systém pro Nejvyšší soud ČR
- ISIR – insolvenční rejstřík (<https://isir.justice.cz>), CCA Group, 1998 (webová služba - poskytuje dva typy dotazu – podle unikátního čísla akce nebo podle data, kdy akce nastala).
- ISYZ – IS pro státní zastupitelství
 - o 1997- 2000 – vývoj, necelé 3000 PC
- CSLAV – systém pro výkaznictví

Vlastnosti IS:

- Podpora evidence (rejstříky)
- Podpora přípravy rozhodnutí (formuláře)
- Sledování stavu věci (lhůty)
- Podpora statistiky a výkaznictví
- Výstupy pro veřejnost

1.4.2 Právní informační systémy

- ASPI (Automatizovaný Systém Právních Informací)
- Beck-online (webová aplikace právního nakladatelství C.H.Beck)
- CODEXIS

1.4.3 Vízový informační systém (VIS)

- zřízen 1994
- Součást SIS (Schengenský informační systému)
- Systém pro výměnu vízových údajů
- Společná datová základna

1.4.4 Vězeňské informační systémy (VIS)

- 2007-2008, Microsoft
- Správa vězňů, evidence vnitřních předpisů, evidence šablon a tiskopisů, plán vnitřních úkolů, evidence razítek a pečidel, administrativní činnosti

1.4.5 Některé informační systémy policie

- Intranet Ministerstva vnitra Hermes
- PATROS – pátrání po hledaných a pohřešovaných osobách, totožnosti osob a mrtvol
- PATRMV – pátrání po motorových vozidlech
- SEUD – systém evidence uměleckých děl
- TELEFOTO – centrální informační systém obrazových informací
- KSU – kriminalisticky sledované události
- SPPO – stíhané, podezřelé a prověřované osoby (datově odvozen z DTS)
- DTS – deník trestních spisů
- ESSK – evidenčně statistický systém kriminality
- EDN – systém evidence dopravních nehod
- AFIS2000 – automatizované zpracování otisků prstů (elektronická sbírka obrazců papírných linií)
- IS Událost – hlášení o stanovených událostech
- D-Zbraně – evidence držitelů zbraní
- ZIS 2000 – základní informační systém

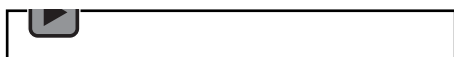
1.5 SYSTÉMOVÁ INTEGRACE

Jedním z **problémů**, se kterými se při nasazování informačních technologií a informačních systémů můžeme setkat, je **roztříštěnost** těchto systémů. Ta může vzniknout z mnoha důvodů – **historickým vývojem, absencí koncepce pro rozvoj IT, nedostatkem financí nebo i chybnými rozhodnutími při budování IT infrastruktury**. Časté je, že IS je budován postupně, od různých dodavatelů. Výsledkem je, že IT pak např. funguje s nízkou efektivitou nebo v podniku fungují izolované systémy, které duplicitně zpracovávají stejná data. Stejné procesy v různých útvarech řeší různé aplikace, pořízené autonomně.

Z důvodů, uvedených v předchozím odstavci vznikla disciplína, která se nazývá „systémová integrace“. Slovo integrace znamená **propojení**, cílem systémové integrace je propojení všech komponent IT/ICT tak, aby fungovaly jako jeden celek, aby byly snadno udržitelné, rozšiřitelné, a aby fungovaly optimálně.

Audio 1.2

Aby byla systémová integrace úspěšná, musíme **znát cíle, které mají být dosaženy**. Musíme také znát zdroje, které máme k dispozici.

V dnešní době v oblasti IT fungují firmy, které vystupují jako tzv. „systémový integrátor“. Pokud nějaká společnost využije služeb systémového integrátora, očekává od něho komplexní řešení. Většinou se jedná o celou koncepci budování ICT, od hardware, infrastruktury, síťového prostředí, koncepce IT, bezpečnost a aplikační vybavení (informační systém).

Cílem systémové integrace je spojení všech softwarových komponent (**subsystémů**) v jeden fungující celek, **který bude co možná nejefektivněji a harmonicky pracovat**. Dalším cílem je zmapování podnikových procesů a jejich pokrytí aplikacemi, včetně konsolidace aplikací (zrušení nepotřebných, zajištění sdílení dat).

Cíle je dosaženo tím, že jednotlivé systémy vzájemně kooperují.

Systémová integrace, pokud je dobře navržena a provedena, přináší často výraznou přidanou hodnotu a snížení provozní režie.

Systémový integrátor je firma, která pro zákazníka zajišťuje komplexní realizaci systémové integrace. Obvykle na základě smlouvy zodpovídá za kompletní a kvalitní integraci softwarových systémů.

Integrátor má zajistit tyto funkce:

- a) Technické zajištění integrace
- b) Koordinace dodavatelů
- c) Zodpovědnost za funkčnost IS/IT jako celku

1.5.1 Efekty a rizika systémové integrace

Systémová integrace může podniku **přinést**:

- Zkrácení celkové doby reakce podniku na podněty z okolí
- Integrace firemního know-how
- Snížení chybovosti a nekonzistencí informací

Na druhé straně, se systémovou integrací jsou spojeny i určitá **rizika**:

- Závislost firmy na externích dodavatelích
- Vyšší složitost systému
- Nároky na přípravu řešitelů
- Vyšší nároky na uživatele

1.5.2 Úrovně systémové integrace

- **Technologická a datová** – propojení dílčích systémů v podniku do celku, sjednocení datové základny, budování datových skladů, sjednocení uživatelského rozhraní
- **Integrace podnikových procesů a IT** – dává do souladu funkce informačního systému s podnikovými procesy
- **Integrace podniku s okolím** (v oblasti IT/ICT) - propojení informačních systémů mezi podniky, např. využitím systému EDI (Electronic Data Interchange)
- **Integrace vizí a koncepcí** - sladění rozvoje IT/ICT se strategií rozvoje firmy.

2 KONTROLNÍ OTÁZKY

1. Jaká jsou specifika budování informačních systémů ve státní správě
2. Jaká je základní legislativa související s budováním informačních systémů?
3. Co je předmětem systémové integrace?
4. Kdo je to systémový integrátor?
5. Jaké jsou úrovně systémové integrace?

3 POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Portál veřejné správy. [online]. Dostupné na www <<http://www.portal.gov.cz>>
- [2] Voříšek, J.: Strategické řízení informačního systému a systémová integrace. Management Press, Praha 1999. 320 s. ISBN: 80-85943-40-9.
- [3] Česká společnost pro systémovou integraci. Portál společnosti [online]. Dostupné na www <<http://www.cssi.cz/cssi/>>.

